

[Erik Andersen (Fr.borg amt.)]

år 1900. Den kom til verden efter henstilling af parterne i det berømte eller berygtede septemberforlig i 1899. Den blev siden udvidet til at omfatte ikke alene septemberforliget, men alle kollektive overenskomster, og man kan sige, at siden 1910 har arbejdsretten beskæftiget sig med brud eller påståede brud på de kollektive overenskomster.

Det er jo ikke gået helt stille, og der har i de senere år været meget kritik af arbejdsretten. En del af denne kritik har vel også været berettiget. Alene det forhold, at den lov, der ligger til grund for rettens virksomhed, har eksisteret praktisk talt uændret siden 1919, kunne jo berettige en til den antagelse, at den demokratisering, der er gledet hen over landet siden 1919, ligesom er gået hen over arbejdsretten.

Det, man især har kritiseret, har været det forhold, at retten ensidigt vendte sig imod dem, der var organiseret i Landsorganisationen og Dansk Arbejdsgiverforening, ensidigt vendte sig imod dem, der var beskæftiget ved håndværk og industri, hvorefter man på en række områder friholdt andre. Det er retten i det nuværende lovforslag. Man udvider rettens kompetence, således at retten nu vil kunne tage sig af alle kollektive overenskomster, uanset hvem der er arbejderpart eller arbejdsgiverpart i overenskomstforholdet.

Vi får også rettens kompetence udvidet på en sådan måde, at det nu bliver arbejdsretten, der træffer afgørelse om det overenskomstmedholdelige eller lovlige i at etablere en konflikt alene i et forsøg på at få en kollektiv overenskomst gennemført. Hidtil har det været sådan, at disse sager skulle overlades til afgørelse hos de almindelige domstole. Man har fundet, at arbejdsrettens dommere havde en højere grad af viden og dermed en større kompetence til at afgøre disse forhold, og har derfor nu i lovforslaget flyttet det over i retten. Vi finder, det er rigtigt.

En anden udvidelse af retten finder sted, nemlig af antallet af dommere; det er en nødvendig konsekvens af, at man udvider rettens område, idet arbejdsrettens dommerkollegium sammensættes med henblik på at få såvel arbejderpart som arbejdsgiverpart fra det pågældende område repræsenteret i dommerkollegiet. Derfor har det været

nødvendigt med udvidelsen nu til 12 dommere.

Et andet spørgsmål, der har været stærkt diskuteret gennem årene, er det forhold, at arbejdsrettens kendelser har været endelige, altså ikke har kunnet appelleres og blive ændret, selv om der hos parterne har været usikkerhed over for kendelsens holdbarhed. Der har derfor meget ofte været rejst krav om at få en appelinstans eller i alt fald få indføjet en bestemmelse i loven, der gjorde det muligt at udvide formandskabet. Det er det sidste, der er imødekommet ved den foreslåede ændring her, således at rettens formand på eget initiativ kan udvide formandskabet til at omfatte 3 juridiske dommere, 3 dommere, som dermed skulle give en højere grad af sikkerhed for, at de principielle afgørelser, der træffes, er i overensstemmelse med den almindelige retsopfattelse på arbejdsmarkedet. De to parter kan også ifølge lovforslaget, hvis man ønsker det og der skabes enighed mellem dem, kræve, at formandskabet udvides.

Det sidste punkt, jeg vil sige noget om, er det punkt, der har været mest debatteret, og det punkt, som hos arbejderparten har givet anledning til den højeste utilfredshed; det er spørgsmålet om bod, idet retten jo har kompetence til at idømme bod til den part, der findes skyldig i et overenskomstbrud. Det har hyppigst været arbejderparten, der har fået disse bøder pålagt, og de har hyppigst været pålagt arbejderparten i forbindelse med de såkaldt ulovlige konflikter. Der er dog ikke noget ulovligt i disse konflikter, idet der ikke her i landet er nogen lov, der forbyder den slags strejker. Det ville derfor nok være rigtigere og rimeligere at afkriminalisere dem og kalde dem det, de er, nemlig overenskomststridige konflikter.

Her har det været sådan, at arbejdsretten har idømt bod, uanset hvilke ting der var gået forud for en uvarslet konflikt, og uanset hvilken miljømæssig baggrund der lå bag uroen. I henhold til de nye regler vil det være sådan, at deltagerne i kortvarige konflikter ikke mere vil blive idømt bod. Der åbnes også en mulighed for, at deltagere i de såkaldt politiske demonstrationsstrejker kan frigøres. Der åbnes mulighed for, at hvis strejken er motiveret i trivselsmæssige eller miljømæssige årsager, kan man friholdes for bod. Endelige har lovforslaget opret-